

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/61/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3617010148
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3617010148.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Františka Kováča a JUDr. Beáty Javorkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 19. augusta 2019 prejednal odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Partizánske v trestnej veci obžalovaného

H. P.,

nar. XX.XX.XXXX v J. trvale bytom M., R. M. XXX/XX, t. č. v inej veci vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, na verejnom zasadnutí neprítomného,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Partizánske, sp. zn. 2T/58/2017 zo dňa 18. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), e) Tr. por. zrušuje sa v napadnutom rozsudku celý výrok o treste.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný H. P. odsudzuje podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím §§ 36 písm. l), 37 písm. m), 38 ods. 2 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. sa obžalovaný pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Výroky o vine a náhradách škody v rozsudku súdu prvého stupňa zostávajú týmto zrušením nedotknuté.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný H. P. uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., pretože od presne nezisteného obdobia v roku 2009 do mesiaca november 2010, od presne nezisteného dňa pravdepodobne v mesiaci marec 2011 do presne nezisteného dňa v mesiaci október 2012, od presne nezisteného dňa pravdepodobne v mesiaci marec 2013 do presne nezisteného dňa v mesiaci október 2013, od presne nezisteného dňa v mesiaci marec 2014 do začiatku mesiaca júl 2014 a od presne nezisteného dňa mesiaca apríl 2015 do 19.11.2015 v M. v rodinnom dome popisného čísla XXX/XX týral svoju družku, s ktorou žil v tom čase v spoločnej domácnosti poškodenú P. G., spôsobujúc jej fyzické a psychické utrpenie tým, že u nej vyvolával pocit stresu a strachu bezdôvodným kontrolovaním osobných vecí, násilnou izoláciou a bránením v sociálnom kontakte s vonkajším svetom, vyvolával u nej strach hádkami, ktoré opakovane prerastali do fyzických útokov, počas ktorých ju udieral päťami po celom tele, fyzické útoky pretrvávali a naberali na intenzite, pričom v presne nezistený deň pravdepodobne v mesiaci apríl alebo máj roku 2010 udral poškodenú P. G., ktorá bola v tom čase tehotná päťou do oka preto, že chcela opustiť spoločnú domácnosť, následne v presne nezistený deň

pravdepodobne v mesiaci november roku 2010 opätovne potom ako chcela poškodená opustiť spoločnú domácnosť ju fyzicky napadol a to tým spôsobom, že ju udieral v ich spoločnej izbe železným kutáčom po celom tele a spôsobil jej viaceré hematómy, ktoré si nedala ošetriť a nezanechali na jej tele trvalé následky, pričom po útoku ju vyhodil spoločne s ich maloletým synom zo spoločného obydlija, kedy sa poškodená vrátila do domu svojich rodičov, následne v presne nezistený deň v mesiaci apríl roku 2012 opakovane udieral poškodenú P. G. drevenou tyčou asi 1 m dlhou a 5 cm širokou do oblasti hlavy, čím jej spôsobil tržnú ranu v temporoparietálnej oblasti vpravo, pričom poranenie zanechalo horizontálnu asi 1 cm dlhú jazvičku a vyžiadalo si dobu liečenia v trvaní 7 až 10 dní a dobu narušenia obvyklého spôsobu života poškodenej v trvaní 7 dní, následne v presne nestotožnený deň v mesiaci september roku 2015, kedy poškodená opätovne chcela opustiť spoločnú domácnosť, kvôli neustálemu stresu, vyhrážkami dobitím, ponížovaniu a násilnej izolácii, obžalovaný H. P. poškodenú P. G. v izbe uvedeného rodinného domu po dobu asi pätnástich minút opakovane udieral kovovou tyčou po celom tele, čomu sa poškodená bránila tým, že si svojou pravou rukou chránila oblasť hlavy a ako ostala ležať zbitá na zemi jej ešte obžalovaný H. P. oholil vlasy, čím jej spôsobil zlomeninu vonkajšieho členka vľavo bez posunu a zlomeninu laktového výbežku vpravo s posunom, ktoré zranenia si vyžiadali u poškodenej narušenie obvyklého spôsobu života v trvaní 1 mesiac, s dobou liečenia v trvaní 4 až 6 týždňov, čím týmto konaním spôsoboval svojej družke poškodenej P. G. vo vyššie uvedenom období fyzické a psychické utrpenie, v dôsledku čoho bol v tomto období ovplyvnený obvyklý spôsob života poškodenej, pričom poškodená P. G. pociťovala a naďalej pociťuje uvedené konanie obžalovaného H. P. ako ťažké prikorie.

Bol za to odsúdený podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím §§ 39 ods. 1, 36 písm. l), 37 písm. m), 38 ods. 2 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 5 rokov, pre výkon ktorého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenej VŠZP, a. s., Bratislava škodu vo výške 113,46 € a poškodenej P. G. škodu vo výške 1.279,80 €

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote písomne odvolanie prokurátor proti výroku o treste v neprospech obžalovaného. Následne odvolanie písomne odôvodnila prokurátorka. Prokurátorka najmä namietala, že súd prvého stupňa pri ukladaní trestu odňatia slobody nedostatočne prihliadol na spôsob spáchania predmetného trestného činu (hrubé a bezcitné správanie) a jeho následok (fyzické a psychické utrpenie). Súd prvého stupňa neprípustným spôsobom zľahčoval správanie sa obžalovaného, keď uvádzal, že poškodená nebola nútená žiť s poškodným, pričom ale súd prehliadol emociálnu závislosť poškodenej na obžalovanom - tzv. „štokholmský syndróm“. Poškodená pritom vykazovala základné charakteristiky syndrómu týranej osoby. Obžalovaný nenapomáhal objasneniu svojej trestnej činnosti, pričom jeho trestná činnosť bola v prípravnom konaní a následne aj na hlavnom pojednávaní dôkazmi preukázaná. Neskoršie vyhlásenie o vine v priebehu dokazovania bolo len účelové v snahe dosiahnuť miernejší trest. Preto pre aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu neboli splnené podmienky. Z pohľadu individuálnej prevencie prokurátorka poukázala aj na doterajšiu súdnu trestnosť obžalovaného (8-krát), pričom obžalovaný sa trestnej činnosti dopustil aj po tom, čo už bol vo výkone trestu odňatia slobody. Je pritom aj v záujme generálnej prevencie, aby páchatelia tohto druhu trestnej činnosti boli potrestaní v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Prokurátorka navrhla podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušiť výrok o treste v rozsudku súdu prvého stupňa s tým, aby odvolací súd sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uložil obžalovanému trest odňatia slobody podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím §§ 38 ods. 2, 36 písm. l), 37 písm. m) Tr. zák. v prvej polovici trestnej sadzby so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní obhajca poukázal najmä na tú okolnosť, že nebyť doby dokonania trestnej činnosti obžalovaného dňa 19.11.2015, prichádzalo by do úvahy uloženie jedného súhrnného trestu vo vzťahu aj k predchádzajúcim dvom odsúdeniam. Tento súhrnný trest by bol potom spolu nepochybne miernejší, ako pri ukladaní samostatných trestov. Túto okolnosť považoval obhajca za mimoriadnu a aj preto navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por. Prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolaniu podriadeného prokurátora vyhovieť.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvého stupňa v tomto smere nebola v odvolaní vytykána žiadna chyba, pričom ani odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolanie podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

V súlade s názorom odvolacieho súdu vysloveným v uznesení, sp. zn. 23To/68/2018 zo dňa 17. septembra 2018 (zrušenie predchádzajúceho odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa) súd prvého stupňa urobil výrok o vine bez ohľadu na to, že obžalovaný v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o svojej vine. Výrok, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným z vyššie uvedeného zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák., súd prvého stupňa už aj riadne odôvodnil na základe vykonaných dôkazov na hlavnom pojednávaní. V konečnom dôsledku doznanie obžalovaného je v súlade s usvedčujúcimi dôkazmi (najmä výpoveď poškodenej P. G., svedka O. Y., svedka H. G., výsledky znaleckého dokazovania).

K odvolaním napadnutému výroku o treste uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Predovšetkým súd prvého stupňa značne „nezrozumiteľným“ spôsobom odôvodnil svoj výrok o uložení rovnakého trestu, ako bol uložený v pôvodnom odsudzujúcom rozsudku zrušenom odvolacím súdom (pozri vyššie). K tomu súd prvého stupňa úvodom uviedol: „Hoci súd neaplikoval rovnaké ustanovenie Tr. zák. ako v pôvodnom rozhodnutí (§ 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zák.), keďže nezistil iné skutočnosti, ako na ktorých založil pôvodné rozhodnutie, za použitia § 39 ods. 1 Tr. zák. uložil mu trest rovnaký.“ Predovšetkým je potrebné uviesť, že trestná prax v súlade aj s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa ustálila tak, že mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analógiám je možným „dobrodením“ zákona vyplývajúceho z vyhlásenia obžalovaného na hlavnom pojednávaní o svojej vine, čo je považované za analógiu uzavretia dohody s prokurátorom.

Na druhej strane ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. je síce taktiež „dobrodením“ zákona, avšak mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby tu už nie je odvodzované od „prejavu vôle“ obžalovaného, ale od presne taxatívne stanovených troch podmienok: okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, neprímeraná prísnosť trestnej sadzby, ochrana spoločnosti. Tieto tri podmienky sú jednak na seba nadväzujúce a súd pri použití ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. musí tieto dostatočne odôvodniť.

Súd prvého stupňa pritom ďalej odôvodnil mimoriadne zníženie trestu (str. 10 druhý odsek rozsudku súdu prvého stupňa) vyhlásením o vine obžalovaného (hoci bez právnych účinkov § 257 ods. 8 Tr. por.) okolnosti spáchania skutku vo vzťahu k správaniu samotnej poškodenej a už ukladané tresty za inú trestnú činnosť. K týmto okolnostiam senát odvolacieho súdu uvádza, že mohli viesť súd len k ukladaniu trestu v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby uvedenej v § 208 ods. 3 Tr. zák. - trest odňatia slobody na 7 - 15 rokov. Bez existencie týchto okolností by totiž prichádzal do úvahy trest odňatia slobody pri polovici trestnej sadzby. Tým, že sa obžalovaný na hlavnom pojednávaní priznal a trestnú činnosť oľutoval (svojím „vyhlásením“ o vine) si vytvoril podmienku pre priznanie jednej poľahčujúcej okolnosti - § 36 písm. l) Tr. zák., čím pri existencii jednej priťažujúcej okolnosti - § 37 písm. m) Tr. zák. (odsúdenie pre trestný čin) len „zabránil“ tomu, aby pri použití ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák. nebola zvýšená dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody o 1/3 zo 7 rokov na 9 rokov a 8 mesiacov.

V tejto súvislosti senát odvolacieho súdu prisvedčuje vyslovenému názoru prokurátorky v tom, že súd prvého stupňa „precenil“ v prospech obžalovaného možný spôsob spolužitia poškodenej s obžalovaným (zotrvávanie v domácnosti obžalovaného). V tejto súvislosti zrejme uniklo pozornosti súdu prvého stupňa, že v skutkovej vete jeho rozsudku sú uvedené tri prípady fyzického napadnutia poškodenej obžalovaným práve z dôvodu, že táto chcela opustiť spoločnú domácnosť. Súd prvého stupňa zároveň neprihliadol k spôsobenému následku najmä na psychike poškodenej, keď syndrómu týranej ženy, hoci len v jeho základných prvkoch je veľmi ťažké sa zbaviť, resp. jeho dôsledky na psychike obeť vôbec niekedy vylúčiť.

Zároveň senát odvolacieho súdu neprisvedčil vyslovenému názoru obhajcu na verejnom zasadnutí, týkajúceho sa ukladania súhrnného a samostatného trestu. Je síce faktom, že obžalovaný páchal predmetnú trestnú činnosť prakticky len 3 mesiace po tom, čo mu boli vyhlásené odsudzujúce rozsudky pre inú trestnú činnosť. (Okresný súd Partizánske, sp. zn. 2T/160/2014, 2T/147/2014) a ak by tomu tak nebolo aj v tomto prípade by mu bol ukladaný súhrnný trest. Jeden súhrnný trest je pritom spravidla miernejší ako samostatné tresty. Nejde však o okolnosť, ktorá by mimoriadne mala svedčiť v prospech obžalovaného pri ukladaní trestu. Práve naopak, ak obžalovaný pokračoval v trestnej činnosti aj po

vyhlásení dvoch odsudzujúcich rozsudkov pre inú trestnú činnosť, svedčí to o sťažených možnostiach jeho nápravy.

Z takto rozvedených dôvodov odvolací súd zrušil výrok o treste odňatia slobody v rozsudku súdu prvého stupňa a sám rozhodol o uložení trestu odňatia slobody obžalovanému v rámci trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona. Uloženie takéhoto trestu nemožno pritom považovať za neprimerane prísne pre obžalovaného. Výrok o zaradení obžalovaného do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia vyplýva z toho, že obžalovaný už bol vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.